

Institut za
javne financije

NEWSLETTER

doi: 10.3326/nlh.2023.5

Povremeno glasilo
Instituta za javne
financije

#05

Zagreb, srpanj 2023.

Zagreb,
srpanj 2023.

#05

NEWSLETTER

PRIKAZI RADOVA

3

Dekompozicije nejednakosti prema izvorima dohotka:
što nam govore anketni podaci korigirani uz pomoć
poreznih podataka

Vrijednost i važnost naknada u naravi za kućanstva s
djecom

Uloga poduzetničkih inkubatora u pružanju potpore
malim i srednjim poduzećima u Hrvatskoj

NAJAVE DOGAĐANJA

13

ODRŽANE KONFERENCIJE, PREDAVANJA, RADIONICE

14

PUBLIKACIJE INSTITUTA

20

Dekompozicije nejednakosti prema izvorima dohotka: što nam govore anketni podaci korigirani uz pomoć poreznih podataka

Pripremili: Slavko Bezeredi, Nora Mustać i Ivica Urban

Dosadašnja istraživanja na anketnim podacima pokazala su da Ginijev indeks ekvivaliziranoga raspoloživog dohotka u Hrvatskoj tijekom duljega razdoblja iznosi oko 0,29, što Hrvatsku stavlja u sredinu ljestvice europskih zemalja. U ovome istraživanju nastojalo se utvrditi u kojoj se mjeri mijenjaju pokazatelji nejednakosti ako se umjesto izvornih anketnih podataka koriste korigirani anketni podatci koji reprezentativnije odražavaju gornji dio distribucije dohotka. Rezultati pokazuju kako Ginijev indeks ekvivaliziranoga raspoloživog dohotka u Hrvatskoj u 2017. na temelju korigiranih podataka iznosi 0,33, odnosno 15 % više nego kada se procjenjuje s

pomoću izvornih podataka. Nadalje se zaključuje da izvorni anketni podatci pružaju pristranu sliku o relativnoj važnosti pojedinih izvora dohotka, a posebno dohotka od kapitala i imovine.

Postoje brojna istraživanja nejednakosti dohotka u Hrvatskoj, a prve analize dostupne su od početka 2000-tih. Prvih desetak godina uglavnom se koristila Anketa o potrošnji kućanstva, a potom se počela koristiti Anketa o dohotku stanovništva ili na njoj zasnovano **EU-SILC istraživanje**. Rezultati dosadašnjih istraživanja pokazivali su da je nejednakost raspoloživoga dohotka mjerena Ginijevim indeksom tijekom godina bila vrlo stabilna, a u prosjeku se indeks kretao oko vrijednosti 0,29. Međutim, mikropodatci koji se prikupljaju u anketnim istraživanjima imaju svoje nedostatke. Glavni nedostatak nalazi se u nereprezentativnosti podataka na vrhu dohodovne distribucije, a do problema dolazi zbog činjenice da osobe s visokim dohodcima uglavnom prijavljuju niže vrijednosti dohotka od ostvarenih. Navedena nereprezentativnost dovodi i do pristranih procjena dohodovne nejednakosti, što je neke istraživače potaknulo da se koriste drugim izvorima podataka. Određeni dio istraživača okrenuo se korištenju administrativnih podataka, dok su neki odlučili služiti se kombinacijom anketnih i administrativnih kako bi iskoristili prednosti obaju izvora podataka.

Znanstveni rad „**Dekompozicije nejednakosti prema izvorima dohotka: što nam govore anketni podaci korigirani uz pomoć poreznih podataka**” (*Ekonomska misao i praksa*, 2023.), čiji su autori **Slavko Bezeredi** i **Ivica Urban** iz Instituta za javne financije te **Nora Mustač** (Institut za turizam), predstavlja prvo istraživanje nejednakosti zasnovano na kombinaciji anketnih i administrativnih podataka. U istraživanju su korišteni anketni podatci iz Ankete o dohotku stanovništva za 2018. (pri čemu se dohodovne varijable

odnose na 2017.) i porezni podatci za 2017.¹. Upotrebom posebnih metoda težine pojedinaca dohodovne varijable u anketnim podacima korigirane su s pomoću poreznih podataka. Rad je financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom **ITBIDEE**.

Usporedba rezultata pokazala je da Ginijev indeks ukupnoga dohotka na temelju korigiranih podataka u Hrvatskoj u 2017. iznosi 0,33, što je za 15 % više nego prema izvornim anketnim podacima na temelju kojih se dobiva vrijednost 0,29. Nadalje, znatna razlika između dvaju skupova podataka prisutna je i u strukturi ukupnoga dohotka prema izvorima; udio dohotka od kapitala i imovine u ukupnome dohotku prema izvornim anketnim podacima iznosi 1,5 %, dok je prema korigiranim anketnim podacima čak 8 %. Stoga se i uloga pojedinih sastavnica dohotka u stvaranju ukupne nejednakosti znatno mijenja ako se u obzir uzmu korigirani umjesto izvornih anketnih podataka.

Dakle, suprotno dosadašnjim istraživanjima, utvrdilo se da dohodak od kapitala i imovine znatno doprinosi ukupnoj nejednakosti, što posljedično mijenja dosadašnje stanje uzročnika nejednakosti u Hrvatskoj. Komparativna analiza nejednakosti dohotka između Hrvatske i zemalja Europske unije potvrđuje da se prema izvornim anketnim podacima, kao i dosada, Hrvatska nalazi u sredini ljestvice. Međutim, uzmu li se u obzir korigirani podatci, Hrvatska dolazi na vrh te ljestvice.

¹ Porezni podatci uglavnom dolaze iz izvješća JOPPD, a također se koriste podatci iz Porezne kartice i Godišnje prijave poreza na dohodak.

Vrijednost i važnost naknada u naravi za kućanstva s djecom

Pripremila: Martina Pezer

Kućanstva s djecom ostvaruju brojne potpore od središnje države i lokalnih jedinica. Takve potpore mogu biti naknade u novcu, poput doplatka za djecu, i u naravi, poput obrazovanja i zdravstvene skrbi. Ekonomske analize siromaštva i nejednakosti uobičajeno obuhvaćaju samo novčane naknade središnje države i stoga pružaju nepotpunu procjenu blagostanja. U ovome istraživanju nastojalo se utvrditi distributivne učinke odabranih novčanih naknada, subvencija i naknada u naravi u Hrvatskoj za kućanstva s djecom. Rezultati istraživanja ukazali su na znatnu vrijednost naknada u naravi, koja višestruko premašuje novčane naknade i doprinosi smanjenju siromaštva i nejednakosti.

Djeca imaju određeno obilježje javnoga dobra jer cijelo društvo ima dugoročne koristi od ulaganja u njih. Državne potpore namijenjene kućanstvima s djecom čine razne novčane naknade i subvencije te naknade u naravi. Takvim ulaganjem države pridonose razvoju ljudskoga kapitala i stvaranju jednakih mogućnosti za svu djecu. Različiti oblici potpore imaju određene prednosti i nedostatke, a jedna je od razlika da su naknade u naravi izravno usmjerene na djecu, dok novčane naknade roditelji mogu iskoristiti u druge svrhe. O važnosti naknada u naravi kao i o potrebi njihova uključivanja u

ekonomske analize dohotka svjedoče i prethodna istraživanja. U njima se ističe visina državnih izdataka za takve naknade, njihova važnost za kućanstva s nižim dohodcima, utjecaj na dohodovnu nejednakost i učinkovitije smanjenje siromaštva od novčanih naknada. Osim toga, i međunarodne usporedbe pravednije su uključivanjem naknada u naravi; npr. negdje obrazovanje nije naknada u naravi te se plaća iz raspoloživoga dohotka, dok u Europi prevladava model javno dostupnoga obrazovanja financiranoga porezima.

Distribucijski učinci naknada u novcu i naravi za kućanstva s djecom u Hrvatskoj predmet su istraživanja rada „[The distributional impact of social spending on in-kind and cash child transfers in Croatia](#)” (*South East European Journal of Economics and Business*, 2023.). [Martina Pezer](#) (Institut za javne financije), [Nora Mustać](#) (Institut za turizam) i [Chrysa Leventi](#) (Europska komisija, Zajednički istraživački centar) naglasile su važnost ovakvih istraživanja kojima se pokušava preciznije procijeniti blagostanje kućanstava u analizama siromaštva i nejednakosti. Rad je financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom [ITBIDEE](#).

Ovim istraživanjem nastojalo se utvrditi kako su naknade (u novcu i naravi) središnje države i lokalnih jedinica za kućanstva s djecom distribuirane te njihov utjecaj na siromaštvo djece i dohodovnu nejednakost. Analizom su obuhvaćene osnovne novčane naknade središnje države, poput doplatka za djecu i poreznoga odbitka za uzdržavanu djecu, te dvije vrste naknada u naravi: zdravstvena skrb i obrazovanje. Također su analizirane i odabrane naknade Grada Zagreba poput novčane pomoći za opremu novorođenoga djeteta te subvencija za vrtić i javni prijevoz. Autorice su analizu provele koristeći se anketnim podacima i mikrosimulacijskim modelom

poreza i socijalnih naknada (*miCROmod*) za 2021. Dok je vrijednost novčanih naknada jasna iz propisa, a vrijednost subvencija jednostavna za izračun, potpore po osobi od naknada u naravi procijenjene su kao prosječan trošak proizvodnje te usluge po korisniku za odgovarajuću skupinu korisnika ili dobno-spolnu skupinu.

Rezultati analize pokazali su da su naknade u naravi izdašnije te su u prosjeku više za 229 % od novčanih naknada. Najvrednija je naknada obrazovanje, čiji je udio 56 % u ukupnoj potpori koju roditelji ostvaruju za djecu. Dok su novčane naknade neravnomjerno raspoređene po dohodovnim skupinama, naknade u naravi gotovo su univerzalne. Novčane socijalne naknade središnje i lokalne države više su koncentrirane u kućanstvima s nižim dohodcima, dok je potpora od poreznoga odbitka zastupljenija u kućanstvima s višim dohodcima. Subvencije lokalnih jedinica relativno su ravnomjerno distribuirane kao i naknade u naravi središnje države. Ovisno o metodi izračuna stopa siromaštva, naknade u naravi upola smanjuju siromaštvo djece koje je najizraženije u kućanstvima s troje djece. Obuhvat naknada u naravi u analizi dohodovne nejednakosti smanjuje Ginijev koeficijent za 16 %.

Iako i ova analiza ima određena ograničenja te nije sveobuhvatna, u njoj su predstavljene vrijedne mogućnosti i prednosti ovakvih istraživanja primjenom mikrosimulacijskih tehnika. Istraživanje je ukazalo na važnost naknada u naravi za smanjenje siromaštva i nejednakosti kao i visoku vrijednost naknada u naravi koje korisnici često nisu svjesni. Visoka kvaliteta i dostupnost naknada u naravi na razini središnje države i svih lokalnih jedinica nužne su za stvaranje jednakih prilika za svako dijete.

Uloga poduzetničkih inkubatora u pružanju potpore malim i srednjim poduzećima u Hrvatskoj

Pripremio: Bojan Morić Milovanović

Poduzetnički inkubatori oblik su potporne institucije razvoja poduzetništva, pri čemu je njihova osnovna svrha poticanje poduzetničkoga okruženja i osiguravanje preduvjeta razvoja poduzetnika na određenome području pružanjem raznih usluga. Osnivaju se radi stimuliranja lokalnoga i regionalnoga ekonomskog razvoja jer su im ciljna skupina poduzeća iz područja njihove županije ili grada. Istraživanje je pokazalo kako većina ispitanika smatra da su država i Europska unija kao i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najvažniji sponzori inkubatora te da je stupanj samoodrživosti inkubatora nedovoljno visok, što znači da postoji potreba za znatnim sufinanciranjem inkubatora od osnivača i države. Osim privatnih izvora financiranja, jedan od načina na koje je moguće povećati samoodrživost inkubatora su prihodi od poduzeća stanara, bilo da se radi o prihodima od naknada za najam prostora ili prihodima od naplaćivanja usluga.

Poslovna je inkubacija dinamičan proces razvoja poduzeća u kojemu inkubatori uslugama poslovne potpore, korištenjem poslovnih prostora, opremom te pristupom financiranju podupiru rast novoosnovanih poduzeća u najkritičnijim fazama njihova razvoja. S obzirom na to da dosada sveobuhvatno istraživanje fokusirano na ulogu poduzetničkih inkubatora u pružanju potpore sektoru maloga i srednjega poduzetništva u Republici Hrvatskoj nije provedeno, osnovna motivacija **Bojana Morića Milovanovića** (Institut za javne financije) te **Željke Tutić** (Ministarstvo financija) u članku „**Poduzetnički inkubatori kao oblik poduzetničke potporne institucije u Hrvatskoj**” (*Hrvatska i komparativna javna uprava*, 2021.) odnosila se na istraživanje uloge poduzetničkih inkubatora u pružanju potpore malim i srednjim poduzećima u Hrvatskoj. Pritom su se posebice željele prikazati neke od osnovnih karakteristika poduzetničkih inkubatora, njihove odrednice i prakse poslovanja te istražiti i analizirati ponuda usluga koje inkubatori pružaju svojim stanarima kao i procijeniti osnovne ciljeve poslovanja, izvore financiranja te analizirati uspješnost inkubatora.

U istraživanju su sudjelovali voditelji, odnosno direktori 34 od ukupno 62 inkubatora koja trenutno posluju u Hrvatskoj, a koji su identificirani na temelju podataka iz **Jedinstvenoga registra poduzetničke infrastrukture**. Podatci su prikupljeni anketnim upitnikom.

Istraživanje je pokazalo da je najveći broj inkubatora (gotovo 80 %) fokusiran na poduzetnike početnike, pri čemu smještaj u inkubatoru ne jamči nužno i uspjeh poduzeća. Iz rezultata istraživanja vidljivo je da gotovo 40 % inkubatora navodi kako poduzeća odustaju od inkubatora zbog vlastitoga poslovnog neuspjeha. Također, rezultati istraživanja otkrivaju da većina

poduzetničkih inkubatora smatra kako su infrastrukturne usluge najvažnije te da je pružanje usluge poslovnoga ili radnoga prostora osnovno obilježje inkubatora. Pružanje usluga zakupa poslovnoga prostora, poslovnoga savjetovanja i umrežavanja u pravilu je dobro razvijeno i omogućuje poduzećima stanarima znatno lakšu startnu poziciju u postizanju uspjeha njihova poduzetničkog pothvata. Određene su usluge manje zastupljene, a radi se prije svega o financijskim uslugama, jer tek nekolicina inkubatora svojim poduzećima stanarima pruža mogućnost pristupa financiranju. Nadalje, istraživanjem se utvrdilo kako su osnovni razlozi zbog kojih poduzeća napuštaju inkubator potreba za dodatnim prostorom zbog širenja poslovanja, kriteriji koje postavlja inkubator te neuspjeh poduzeća.

Istraživanjem je također utvrđeno i kako se cijeli sustav poduzetničkih potpornih institucija u Hrvatskoj čini dobro razvijen i ravnomjerno regionalno rasprostranjen, pri čemu je u potpornim institucijama zaposlen adekvatan broj zaposlenika. Također, uspostavljen je Jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture u kojemu su evidentirani subjekti poduzetničke infrastrukture. Poduzetničke potporne institucije u pravilu imaju dobru podršku jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i države, međutim trebale bi se usmjeriti na ostvarivanje veće financijske samoodrživosti, podizanje kvalitete usluga te rješavanje zapreka daljnjega poticanja razvoja poduzetništva u svojim sredinama. Preporuke koje je bitno naglasiti su potreba proširenja postojećih kapaciteta inkubatora, bolje povezivanje i umrežavanje između različitih potpornih institucija radi pružanja šire podrške razvoju poduzetništva u svojim sredinama te stavljanje naglaska na kontinuirano usavršavanje zaposlenika inkubatora. S obzirom na to

da su u istraživanju uglavnom sudjelovali voditelji inkubatora koji su višega i visokoga obrazovanja, može se zaključiti da postoji prostor za dodatne specijalizirane obrazovne programe usmjerene na voditelje inkubatora s obzirom na njihovu ulogu u uspješnome razvoju poslovanja inkubatora.

Rezultati ovoga istraživanja mogu biti od znatne koristi državnim, tj. javnim institucijama i nevladinim, odnosno neprofitnim institucijama pri izradi javnih politika namijenjenih povećanju kvalitete i održivosti poduzetništva. U praktičnome smislu rezultati ovoga istraživanja mogu poslužiti voditeljima inkubatora, široj javnoj upravi te široj poslovnoj zajednici (posebice *start-up* zajednici) jer donose pregled osnovnih usluga koje inkubatori nude svojim poduzećima stanarima. Također, s obzirom na to da rad pruža jasniju sliku trenutalnoga stanja razvijenosti i uspješnosti poduzetničkih inkubatora, rezultati istraživanja mogu poslužiti inovatorima i poduzetnicima početnicima koji se premišljaju oko korištenja infrastrukture i usluga poduzetničkih inkubatora. Zaključno, rad može poslužiti raznim donositeljima odluka u izradi programa namijenjenih jačanju institucijske i regulacijske potpore poduzetništva.

NAJAVE DOGAĐANJA

Konferencija *Public Sector Economics 2023*

Institut za javne financije organizira godišnju konferenciju **Public Sector Economics 2023 Conference – Healthcare systems after the pandemic** (Ekonomika javnoga sektora 2023. – Zdravstveni sustavi nakon pandemije). Konferencija će se održati 20. listopada 2023. Cilj je konferencije analizirati stanje zdravstvenih sustava nakon pandemije COVID-19 i raspravljati o opcijama za rješavanje izazova zdravstvene skrbi u razdoblju nakon pandemije.

Pozvana predavanja održat će **Lucie Bryndová** (Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj) i **Dubravko Mihaljek** (Banka za međunarodna plaćanja u Baselu). Dodatne informacije dostupne su na [službenoj stranici konferencije](#).

Predstavljeni rezultati transparentnosti proračuna hrvatskih lokalnih jedinica

Institut za javne financije predstavio je 5. srpnja 2023. rezultate devetoga i završnoga ciklusa istraživanja transparentnosti proračuna svih 576 hrvatskih regionalnih i lokalnih jedinica. Prosječna proračunska transparentnost – mjerena brojem proračunskih dokumenata objavljenih na mrežnim stranicama županija, gradova i općina – popravljala se iz godine u godinu te u ovome ciklusu iznosi 4,6 od mogućih 5, što je znatno poboljšanje u odnosu na 2015., kada je iznosila prosječnih 1,8. Naravno, sama objava dokumenata ne znači apsolutnu transparentnost, no smatra se prvim korakom k višoj razini nužnoj za sudjelovanje građana u proračunskome procesu i kontroli prikupljanja i trošenja javnih sredstava.

Uz predstavnike Instituta za javne financije na prezentaciji su sudjelovali državni tajnik u Ministarstvu pravosuđa i uprave Sanjin Rukavina, glavna državna rizničarka Danijela Stepić, župan Bjelovarsko-bilogorske županije Marko Marušić i načelnik Općine Donja Motičina Željko Kovačević. Detaljna analiza istraživanja nalazi se u *Osvrtu Instituta za javne financije „Proračunska transparentnost županija, gradova i općina: studeni 2022. – travanj 2023.“*, dok [interaktivna karta](#) prikazuje stanje u vezi s transparentnošću proračuna u svim lokalnim jedinicama.

Prezentacija

Kompozitni pokazatelj cikličkoga sistemskog rizika u Hrvatskoj

Časopis *Public Sector Economics* i njegov izdavač Institut za javne financije organizirali su virtualnu prezentaciju **Tihane Škrinjar** (*Bank of England, Stress Test Strategy Division*), „*Introducing a composite indicator of cyclical systemic risk in Croatia: possibilities and limitations*”.

Prezentacija se temeljila na istoimenome članku objavljenom u časopisu *Public Sector Economics* u kojemu su analizirani pristupi izradi kompozitnoga pokazatelja akumulacije cikličkoga sistemskog rizika. Članak nudi kritički osvrt na metodološke pristupe s prijedlozima za njihovo poboljšanje i posebnim naglaskom na specifičnosti hrvatskih podataka.

Autorica je zaključila da valja uvažiti specifičnosti vlastitoga financijskog sustava, iskustva drugih zemalja te različite metodološke aspekte i detalje za postizanje pouzdanijih konačnih pokazatelja kako bi nositelj makroprudencijalne politike mogao kvalitetnije donositi odluke na temelju praćenja financijskoga ciklusa.

Članak je osvojio nagradu u redovitoj kategoriji natječaja **Zaklade Prof. dr. Marijan Hanžeković** 2022. godine. **Prezentacija** i **snimka** predavanja dostupne su na mrežnoj stranici Instituta.

Prezentacija

Sudjelovanje hrvatskih građana u politici

Časopis *Public Sector Economics* i njegov izdavač Institut za javne financije organizirali su virtualnu prezentaciju profesora **Francisca Bastide** (Sveučilište *Princ Sultan*, Saudijska Arabija, i Sveučilište u Murciji, Španjolska) „*Political economics and citizens' engagement in Croatia: a differential analysis*”.

Autor u članku – objavljen u časopisu *Public Sector Economics* – empirijski procjenjuje značajke hrvatskoga civilnog društva i njegovo sudjelovanje u političkome životu te u pitanjima ekonomskih i javnih politika na nacionalnoj razini. Ukratko, jesu li hrvatski građani spremni držati političare odgovornima.

Rezultati istraživanja ukazali su, među ostalim, na izazove nošenja s korupcijom i izrazito nisko povjerenje građana u politički sustav, što za posljedicu ima nezainteresiranost građana za politiku i političke ili gospodarske teme te nisku izlaznost na izbore. S druge strane, proračunski proces u Hrvatskoj vrlo je dobro ocijenjen i tu bi značajku u budućnosti trebalo iskoristiti kao jedan od načina povećanja angažmana građana u vlasti, gospodarstvu i političkome sustavu.

Na mrežnoj stranici Instituta dostupne su **snimka** i **prezentacija** predavanja.

Predavanje

Decentralizirano pružanje usluga ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj

Časopis *Public Sector Economics* i njegov izdavač Institut za javne financije organizirali su 16. svibnja 2023. predavanje **Ivane Dobrotić** (Pravni fakultet u Zagrebu) i **Tea Matkovića** (Institut za društvena istraživanja, Zagreb) o decentraliziranome pružanju usluga ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja (RPOO) u Hrvatskoj.

Predavanje se temelji na članku – objavljen u časopisu *Public Sector Economics* – „Understanding territorial inequalities in decentralised welfare systems: early childhood education and care system expansion in Croatia”. U njemu su autori promatrali razvoj kapaciteta sustava RPOO između 2005. i 2018., tj. kako su se česte promjene pravila financiranja općina i gradova odražavale na njihova ulaganja u RPOO. Uočene su znatne razlike u obuhvaćenosti djece s obzirom na fiskalni i administrativni kapacitet jedinica lokalne samouprave. Promatrani period bez intervencije središnje države doveo je donekle do rasta kapaciteta i konvergencije dostupnosti vrtića, ali su razlike još velike, a uključenost djece u RPOO i dalje spada među najniže u EU-u. Autori zaključno razmatraju izazove u potrazi za rješenjem koje će pružiti opću dostupnost jaslica i vrtića već u ovome desetljeću.

Na mrežnoj stranici Instituta dostupna je **prezentacija** s predavanja.

Prezentacija

Kako je Hrvatska uspjela očuvati financijsku stabilnost tijekom pandemijske krize?

Časopis *Public Sector Economics* i njegov izdavač Institut za javne financije organizirali su virtualnu prezentaciju Mislava Brkića (Direkcija za europske odnose, Hrvatska narodna banka) o očuvanju financijske stabilnosti u Hrvatskoj tijekom pandemijske krize.

Predstavljanje se temelji na članku „*Preserving economic and financial stability in an emerging market country during the pandemic crisis: Croatia's experience*”, u kojemu autor zaključuje kako je odgovor ekonomske politike u Hrvatskoj na pandemijsku krizu bio znatno snažniji i sveobuhvatniji od odgovora na svjetsku financijsku krizu 2008. – 2009. To se posebice odnosi na fiskalnu politiku koja je tijekom pandemijske krize pružila ključnu potporu gospodarstvu. Nekoliko je čimbenika omogućilo ovakav odgovor, a posebice zdravi makroekonomski temelji, uspješna primjena programa otkupa obveznica i pristup izdašnomu financiranju iz Europske unije. Uvođenjem eura Hrvatska je stekla još veću otpornost i pristup dodatnim izvorima financiranja koji će joj u budućnosti olakšati suočavanje s krizama.

Na mrežnim stranicama Instituta dostupne su [snimka](#) i [prezentacija](#) izlaganja.

Predavanje

2023. – godina stagflacije?

Institut za javne financije organizirao je 31. siječnja 2023. izlaganje **Dubravka Mihaljeka**, glavnoga savjetnika u Monetarnome i ekonomskome odjelu Banke za međunarodna plaćanja u Baselu, o izglelima da 2023. postane godina stagflacije.

Sve do početka Rata u Ukrajini među analitičarima svjetske privrede i u središnjim bankama smatralo se da će pandemijom potaknuta inflacija biti prolazna, ali su se usred Rata u Ukrajini suočili s inflatornim valom nezapamćenim od 1970-ih. Cijene energije, sirovina, hrane i mnogih poluproizvoda naglo su porasle, a pojavila su se uska grla u svjetskim lancima opskrbe i nestašice radnika u brojnim djelatnostima. Pogoršali su se i izgledi za ekonomski rast: rat je prekinuo oporavak svjetske privrede, a glavne središnje banke počele su podizati kamatne stope. Mogućnost stagflacije – ekonomske stagnacije uz visoku inflaciju – na pragu 2023. postaje središnji kratkoročni scenarij za svjetsku privredu.

Dubravko Mihaljek zaključuje da bi u takvome složenom okruženju – a neizvjesnosti oko Rata u Ukrajini dodatno ga kompliciraju – smirivanje inflacije moglo još potrajati. Analize ekonomske politike mogle bi se istovremeno sve više fokusirati na dublje promjene na tržištima rada i u cjelokupnoj gospodarskoj strukturi. Te promjene i prateće analize mogle bi s vremenom dovesti i do preispitivanja nekih temeljnih odrednica monetarne politike koje su zasnovane na modelu ciljane inflacije.

Osvrti Instituta za javne financije

Periodična publikacija *Osvrti Instituta za javne financije* nasljednik je ranijih Institutovih izdanja *Aktualnih osvrta* i *Newslettera*. U *Osvrtima* istraživači komentiraju aktualna fiskalna zbivanja i analiziraju teme iz područja ekonomike javnoga sektora. Namijenjeni su zainteresiranoj javnosti i medijima.

Dosada su u 2023. objavljena tri *Osvrta*:

br. 132 – „Proračunska transparentnost županija, gradova i općina: studeni 2022. – travanj 2023.” / Mihaela Bronić, Katarina Ott, Miroslav Petrušić, Simona Prijaković, Branko Stanić

br. 131 – „Izmjene poreznih propisa u 2023.” / Ivica Urban, Slavko Bezeredi, Vjekoslav Bratić

br. 130 – „Imovinske kartice – efikasan instrument sprječavanja korupcije u jugoistočnoj Europi ili tigar od papira?” / Vjekoslav Bratić, Martina Pezer, Branko Stanić

Public Sector Economics

Lipanjsko izdanje časopisa *Public Sector Economics* donosi članke o utjecaju socioekonomskih nejednakosti među starijim osobama na korištenje kućne njege u Europskoj uniji, utjecaju demografskih i ekonomskih varijabli na izdatke za mirovine u Portugalu, pokazateljima koji najbolje objašnjavaju buduću vjerojatnost (ponovnoga) ulaska u režim visokoga financijskog stresa u Hrvatskoj, javnim rashodima u svim zemljama bivše Jugoslavije kao i odnosu između fiskalne decentralizacije i gospodarskoga rasta u brazilskim državama te prikaz knjige *Participatory budgeting (contexts, models and practical experience)* skupine autora (Klimovský et al.). Prethodna izdanja dostupna su na [mrežnoj stranici časopisa](#).

Prema pokazateljima *Scimago Journal & Country Ranka (SJR)* za 2022., časopis *Public Sector Economics* svrstan je u treći kvartil (Q3) i na 53. je mjestu (od ukupno 161) među hrvatskim časopisima indeksiranim u bazi *Scopus*.

Public Sector Economics međunarodni je znanstveni časopis u izdanju Instituta za javne financije koji objavljuje članke iz područja ekonomike javnoga sektora – teorijske, empirijske i *policy* analize uloge i funkcioniranja javnoga sektora na makroekonomskim, sektorskim i mikroekonomskim razinama, kako na razvijenim tržištima tako i na onima u razvoju. Nastao je 1976. pod imenom *Financijska praksa* (kasnije *Financijska teorija i praksa*), a od 2011. objavljuje se samo na engleskome jeziku pod nazivom *Financial*

NEWSLETTER

Theory and Practice. Od 2017. časopis mijenja ime u *Public Sector Economics* te izlazi kao elektronička publikacija.

Godišnje se objavljuju četiri broja i svi su radovi dostupni u otvorenome pristupu na [službenoj stranici časopisa](#).

Do 2021. pojedini članci objavljeni u časopisu koji su bili zanimljivi široj čitateljskoj publici prevodili su se na hrvatski i objavljivali u izdanju *Odabrani prijevodi*.

Ostale publikacije

Institut za javne financije ima bogatu izdavačku djelatnost te, uz **knjige** iz područja javnih financija, izdaje i stručne časopise – *Porezni vjesnik* i *Carinski vjesnik*.

Osim njihovih redovitih brojeva, objavljuju se i posebni brojevi u kojima se obrađuju teme iz hrvatskoga poreznog, carinskog i trošarinskog sustava te sustava carinske i izvancarinske zaštite.

Za časopise pišu stručnjaci iz Porezne uprave i Carinske uprave koji donose novosti iz zakonodavstva, korisne primjere iz prakse, upute i mišljenja te odgovaraju na pitanja iz struke. Časopisi su namijenjeni poslodavcima, poreznim savjetnicima, knjigovodstvenim servisima te fizičkim i pravnim osobama koje se u svojem radu susreću s poreznim i carinskim temama.

U 2023. su dosada objavljena dva posebna broja: *Porez na dodanu vrijednost s komentarom* i *Zbirka carinskih propisa Europske unije*.

Stručni časopisi za 2023. godinu (pretplata) kao i brojne **knjige** – udžbenici, monografije i prijevodi – mogu se naručiti putem **narudžbenice**.

NEWSLETTER

Povremeno glasilo
Instituta za javne
financije

Institut za javne financije javni je znanstveni institut, usmjeren na ekonomska, pravna i institucionalna pitanja javnih financija i javnoga sektora.

Newsletter Instituta za javne financije povremeno je glasilo u kojemu se objavljuju kratki prikazi radova kojima su autori/suautori istraživači Instituta za javne financije, a objavljeni su u znanstvenim časopisima ili radnim materijalima o kojima zainteresirani čitatelji više mogu doznati s pomoću poveznica.

U *Newsletteru* se najavljuju događanja, projekti i publikacije Instituta za javne financije te se izvještava o njima.

Izdavač:

Institut za
javne financije

Smičiklasova 21, Zagreb

Tel.: (+385 1) 4886 444

Faks: (+385 1) 4819 365

E-adresa: ured@ijf.hr

